

I

(Akty ustawodawcze)

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2014/60/UE

z dnia 15 maja 2014 r.

w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (wersja przekształcona)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Rady 93/7/EWG ⁽²⁾ została znacząco zmieniona dyrektywami 96/100/WE ⁽³⁾ i 2001/38/WE ⁽⁴⁾ Parlamentu Europejskiego i Rady. Ze względu na konieczność dalszych zmian, dla zachowania przejrzystości, dyrektywę tę należy przekształcić.
- (2) Rynek wewnętrzny obejmuje obszar bez granic wewnętrznych, na którym zapewniony jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zgodnie z art. 36 TFUE odpowiednie postanowienia dotycząc swobodnego przepływu towarów nie stanowią przeszkody w stosowaniu zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych w szczególności ochroną narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej.
- (3) Na warunkach i w zakresie określonym w art. 36 TFUE państwa członkowskie zachowują prawo do określania swoich narodowych dóbr kultury oraz do przyjmowania niezbędnych przepisów w celu ich ochrony. Unia odgrywa jednakże cenną rolę w zachęcaniu do współpracy między państwami członkowskimi w celu ochrony dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, do którego należą wspomniane narodowe dobra kultury.
- (4) Dyrektywą 93/7/EWG wprowadzono rozwiązania umożliwiające państwom członkowskim zabezpieczenie zwrotu na ich terytorium dóbr kultury, które zostały sklasyfikowane jako narodowe dobra kultury w rozumieniu art. 36 TFUE, należących do wspólnych kategorii dóbr kultury, o których mowa w załączniku do wspomnianej dyrektywy i które zostały wyprowadzone z ich terytorium z naruszeniem przepisów krajowych lub rozporządzenia Rady (WE) nr 116/2009 ⁽⁵⁾. Wspomniana dyrektywa obejmowała także dobra kultury sklasyfikowane jako „narodowe dobra kultury” i stanowiące integralną część zbiorów publicznych lub zasobów instytucji kościelnych, które nie były zaliczane do tych wspólnych kategorii.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 16 kwietnia 2014 r. (dotychczas nieopublikowane w Dz.U.) i decyzja Rady z dnia 8 maja 2014 r.

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 93/7/EWG z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego (Dz.U. L 74 z 27.3.1993, s. 74).

⁽³⁾ Dyrektywa 96/100/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lutego 1997 r. zmieniająca załącznik do dyrektywy 93/7/EWG w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego (Dz.U. L 60 z 1.3.1997, s. 59).

⁽⁴⁾ Dyrektywa 2001/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 czerwca 2001 r. zmieniająca dyrektywę Rady 93/7/EWG w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego (Dz.U. L 187 z 10.7.2001, s. 43).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz.U. L 39 z 10.2.2009, s. 1).

- (5) Dyrektywą 93/7/EWG ustanowiono współpracę administracyjną między państwami członkowskimi w odniesieniu do ich narodowych dóbr kultury, w ścisłym powiązaniu z ich współdziałaniem z Interpolem i innymi właściwymi organami w zakresie skradzionych dzieł sztuki, która to współpraca obejmowała w szczególności rejestrowanie zagubionych, skradzionych lub wyprowadzonych niezgodnie z prawem dóbr kultury stanowiących część ich narodowych dóbr kultury oraz ich zbiorów publicznych.
- (6) Procedura przewidziana w dyrektywie 93/7/EWG była pierwszym krokiem do ustanowienia współpracy między państwami członkowskimi w tej dziedzinie w kontekście rynku wewnętrznego w celu dalszego wzajemnego uznawania prawa krajowego, dotyczącego tej dziedziny.
- (7) Rozporządzenie (WE) nr 116/2009 wprowadziło, wraz z dyrektywą 93/7/EWG, unijny system ochrony dóbr kultury państw członkowskich.
- (8) Celem dyrektywy 93/7/EWG było zapewnienie fizycznego zwrotu dóbr kultury do państwa członkowskiego, z którego terytorium dobra te zostały wyprowadzone niezgodnie z prawem, niezależnie od praw własności takich przedmiotów. Jednakże stosowanie tej dyrektywy uwidoczniło ograniczenia systemu w odniesieniu do odzyskiwania tego rodzaju dóbr kultury. Ze sprawozdań dotyczących stosowania tej dyrektywy wynika, że nie była ona często stosowana, w szczególności z uwagi na jej ograniczony zakres wynikający z warunków określonych w załączniku do niej, krótki termin wniesienia roszczenia o zwrot oraz koszty związane z procedurami zwrotu.
- (9) Zakres stosowania niniejszej dyrektywy powinien obejmować wszystkie dobra kultury sklasyfikowane lub zdefiniowane przez państwo członkowskie zgodnie z krajowym ustawodawstwem lub krajowymi procedurami administracyjnymi jako narodowe dobra kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej w rozumieniu art. 36 TFUE. Niniejsza dyrektywa powinna zatem obejmować zbiory o znaczeniu historycznym, paleontologicznym, etnograficznym lub numizmatycznym lub o wartości naukowej, niezależnie od tego, czy stanowią one część zbiorów publicznych, innych zbiorów, czy też są pojedynczymi przedmiotami i czy pochodzą z legalnych czy też z nielegalnych wykopalisk, pod warunkiem że są one sklasyfikowane lub zdefiniowane jako narodowe dobra kultury. Ponadto dobra kultury sklasyfikowane lub zdefiniowane jako narodowe dobra kultury powinny kwalifikować się do zwrotu na mocy niniejszej dyrektywy niezależnie od tego, czy należą do określonych kategorii lub odpowiadają progom związanym z ich wiekiem lub ich wartością finansową.
- (10) W art. 36 TFUE uznano różnorodność krajowych systemów ochrony narodowych dóbr kultury. W celu wzmocnienia wzajemnego zaufania, woli współpracy i wzajemnego zrozumienia pomiędzy państwami członkowskimi należy określić zakres pojęcia „narodowe dobro kultury” w ramach art. 36 TFUE. Państwa członkowskie powinny także ułatwiać zwrot dóbr kultury do państwa członkowskiego, z którego terytorium te dobra kultury zostały wyprowadzone niezgodnie z prawem, niezależnie od daty przystąpienia tego państwa członkowskiego do Unii i powinny zapewnić, że zwrot takich przedmiotów nie pociągnie za sobą nieracjonalnych kosztów. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość dokonywania zwrotu dóbr kultury innych niż sklasyfikowane lub zdefiniowane jako „narodowe dobra kultury” z zastrzeżeniem przestrzegania odpowiednich postanowień TFUE, a także dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem przed dniem 1 stycznia 1993 r.
- (11) Należy zintensyfikować współpracę administracyjną pomiędzy państwami członkowskimi, aby stworzyć warunki dla bardziej skutecznego i jednolitego stosowania niniejszej dyrektywy. Dlatego też organy centralne państw członkowskich powinny skutecznie współpracować ze sobą i wymieniać informacje związane z wyprowadzonymi niezgodnie z prawem dobrami kultury poprzez wykorzystywanie systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (zwanego dalej „systemem IMI”) utworzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012⁽¹⁾. W celu lepszego wdrażania niniejszej dyrektywy należy utworzyć moduł systemu IMI, który byłby specjalnie dostosowany do dóbr kultury. Także inne właściwe organy państw członkowskich powinny wykorzystywać ten system w stosownych przypadkach.
- (12) W celu zapewnienia ochrony danych osobowych współpraca administracyjna i w zakresie wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami powinna odbywać się zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽²⁾, oraz, w zakresie w jakim wykorzystywany jest system IMI, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1024/2012. Definicje zawarte w dyrektywie 95/46/WE i rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady⁽³⁾ powinny również mieć zastosowanie na użytek niniejszej dyrektywy.
- (13) Stwierdzono, że w praktyce termin na sprawdzenie, czy dobro kultury odkryte w innym państwie członkowskim stanowi dobro kultury w rozumieniu dyrektywy 93/7/EWG, jest zbyt krótki. W związku z tym powinien on zostać wydłużony do sześciu miesięcy. Dłuższy termin powinien sprzyjać podjęciu przez państwa członkowskie odpowiednich działań na rzecz zachowania danego dobra kultury i, w odpowiednich przypadkach, zapobieżeniu działaniom uniemożliwiającym procedurę zwrotu.

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylające decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz.U. L 316 z 14.11.2012, s. 1).

(2) Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 74).

(3) Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

- (14) Termin wniesienia roszczenia o zwrot powinien zostać wydłużony do trzech lat od chwili, kiedy państwo członkowskie, z którego terytorium dobro kultury zostało niezgodnie z prawem wyprowadzone, uzyskało informacje o miejscu, w którym znajduje się dobro kultury, oraz o tożsamości jego posiadacza lub dzierżyciela. Wydłużenie tego terminu powinno ułatwić zwrot i zniechęcić do niezgodnego z prawem wyprowadzania narodowych dóbr kultury. Dla jasności należy dodać, że termin wniesienia roszczenia biegnie od dnia, w którym organy centralne państwa członkowskiego, z którego terytorium dobro kultury zostało niezgodnie z prawem wyprowadzone, uzyskały te informacje.
- (15) Zgodnie z dyrektywą 93/7/EWG roszczenie o zwrot nie może zostać wniesione po upływie 30 lat od wyprowadzenia dobra kultury niezgodnie z prawem z terytorium danego państwa członkowskiego. Jednakże w przypadku przedmiotów stanowiących część kolekcji publicznych oraz przedmiotów znajdujących się w zasobach instytucji kościelnych w państwach członkowskich, w których są one objęte szczególnymi rozwiązaniami ochronnymi na mocy prawa krajowego, do roszczeń o zwrot mają w pewnych okolicznościach zastosowanie dłuższe terminy. Ze względu na fakt, że w państwach członkowskich mogą istnieć specjalne rozwiązania ochronne na mocy prawa krajowego w odniesieniu do instytucji religijnych nieposiadających struktury kościelnej, niniejsza dyrektywa powinna także mieć zastosowanie do tych innych instytucji religijnych.
- (16) W swych konkluzjach dotyczących zapobiegania przestępstwom przeciwko dobrom kultury i zwalczania tego zjawiska przyjętych w dniach 13 i 14 grudnia 2011 r. Rada uznała potrzebę przyjęcia środków pozwalających zwiększyć skuteczność zapobiegania przestępstwom dotyczącym dobrom kultury i zwalczania tego zjawiska. Rada zaleciła Komisji wsparcie państw członkowskich w skutecznej ochronie dóbr kultury w celu zapobiegania nielegalnemu obrotowi dobrami kultury i zwalczania go, a w miarę potrzeby opracowanie dodatkowych środków. Ponadto Rada zaleciła państwom członkowskim, by rozważyły ratyfikację Konwencji Unesco dotyczącej środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury, podpisanej w Paryżu w dniu 17 listopada 1970 r., oraz Konwencji UNIDROIT dotyczącej skradzionych lub nielegalnie wywiezionych dóbr kultury, podpisanej w Rzymie w dniu 24 czerwca 1995 r.
- (17) Należy zapewnić, by wszyscy uczestnicy rynku wykazywali ostrożność i staranność przy transakcjach dotyczących dóbr kultury. Konsekwencje nabycia dobra kultury pochodzącego z nielegalnego źródła będą miały naprawdę odstraszać charakter tylko wtedy, jeżeli wypłacie odszkodowania towarzyszyć będzie obowiązek wykazania, iż posiadacz dobra wykazał należytą ostrożność i staranność. Dlatego też, aby zrealizować cele Unii w zakresie zapobiegania nielegalnemu obrotowi dobrami kultury i zwalczania go, niniejsza dyrektywa powinna stanowić, że posiadacz w celu uzyskania odszkodowania musi udowodnić, iż w momencie nabycia dobra wykazał należytą ostrożność i staranność.
- (18) W tym celu przydatne byłoby również, aby wszystkie osoby, a zwłaszcza uczestnicy rynku, miały łatwy dostęp do informacji publicznych dotyczących dóbr kultury sklasyfikowanych lub zdefiniowanych przez państwa członkowskie jako narodowe dobra kultury. Państwa członkowskie powinny starać się ułatwiać dostęp do tego rodzaju informacji publicznej.
- (19) Aby ułatwić jednolitą interpretację pojęcia należytej ostrożności i staranności należy określić w niniejszej dyrektywie niewyczerpujący wykaz kryteriów, które muszą być uwzględnione, by stwierdzić czy posiadacz wykazał należytą ostrożność i staranność przy nabywaniu dobra kultury.
- (20) Z uwagi na to, że cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie umożliwienie zwrotu dóbr kultury sklasyfikowanych lub zdefiniowanych jako narodowe dobra kultury, które wyprowadzono niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, a z uwagi na jego skalę i skutki możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (21) Ponieważ wraz ze uchynieniem załącznika do dyrektywy 93/7/EWG zadania komitetu ustanowionego w rozporządzeniu (WE) nr 116/2009 stały się bezprzedmiotowe należy usunąć odniesienia do tego komitetu. Jednakże w celu utrzymania platformy wymiany pomiędzy państwami członkowskimi doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wdrażania niniejszej dyrektywy Komisja powinna utworzyć grupę ekspertów złożoną z ekspertów pochodzących z organów centralnych państw członkowskich odpowiedzialnych za wdrożenie niniejszej dyrektywy, którą należy zaangażować między innymi w proces dostosowywania modułu systemu IMI do dóbr kultury.
- (22) Biorąc pod uwagę, że załącznik do rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 zawiera wykaz przepisów odnoszących się do współpracy administracyjnej zawartych w aktach Unii, które są stosowane z wykorzystaniem systemu IMI, załącznik ten należy zmienić w celu dodania niniejszej dyrektywy do wykazu.
- (23) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego należy ograniczyć do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę w porównaniu z wcześniejszymi dyrektywami. Zobowiązanie do transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszych dyrektyw.
- (24) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku I część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Niniejszą dyrektywę stosuje się do zwrotu dóbr kultury sklasyfikowanych lub zdefiniowanych przez państwo członkowskie jako narodowe dobra kultury, o których mowa w art. 2 pkt 1, które zostały wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium tego państwa członkowskiego.

Artykuł 2

Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „dobro kultury” oznacza przedmiot, który, przed jego niezgodnym z prawem wyprowadzeniem z terytorium państwa członkowskiego lub po nim, został sklasyfikowany lub zdefiniowany przez państwo członkowskie na podstawie ustawodawstwa krajowego lub procedur administracyjnych, jako narodowe dobro kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej w rozumieniu art. 36 TFUE.
- 2) „wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego” oznacza:
  - a) wyprowadzone z terytorium państwa członkowskiego z naruszeniem jego przepisów dotyczących ochrony narodowych dóbr kultury lub z naruszeniem rozporządzenia (WE) nr 116/2009; lub
  - b) niezwrócone, przed upływem okresu zgodnego z prawem czasowego wyprowadzenia, lub każde naruszenie innego warunku takiego czasowego wyprowadzenia;
- 3) „wnioskujące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, z którego terytorium dobro kultury zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem;
- 4) „państwo członkowskie, do którego wniosek jest kierowany” oznacza państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się dobro kultury wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium innego państwa członkowskiego;
- 5) „zwrot” oznacza fizyczny zwrot dobra kultury na terytorium wnioskującego państwa członkowskiego;
- 6) „posiadacz” oznacza osobę, która faktycznie włada dobrem kultury we własnym imieniu;
- 7) „dzierżyciel” oznacza osobę, która faktycznie włada dobrem kultury za kogo innego;
- 8) „zbiory publiczne” oznaczają zbiory, które zostały sklasyfikowane jako zbiory publiczne zgodnie z ustawodawstwem tego państwa członkowskiego, stanowiące własność państwa członkowskiego, władz lokalnych lub regionalnych państwa członkowskiego, lub instytucji w tym państwie członkowskim, pod warunkiem że taka instytucja jest własnością tego państwa członkowskiego albo władz lokalnych lub regionalnych bądź też jest w znacznym stopniu finansowana przez te państwo lub władze lokalne albo regionalne.

Artykuł 3

Dobra kultury, które zostały wyprowadzone z terytorium państwa członkowskiego niezgodnie z prawem, są zwracane zgodnie z procedurą oraz warunkami przewidzianymi w niniejszej dyrektywie.

Artykuł 4

Każde państwo członkowskie wyznaczy jeden lub więcej organów centralnych do realizacji zadań przewidzianych w niniejszej dyrektywie.

Państwa członkowskie powiadomią Komisję o wszystkich wyznaczonych przez nie organach centralnych na mocy niniejszego artykułu.

Komisja opublikuje wykaz tych organów centralnych oraz wszelkie zmiany ich dotyczące w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Organy centralne państw członkowskich współpracują ze sobą oraz wspierają konsultacje między właściwymi organami państw członkowskich. Organy te realizują w szczególności następujące zadania:

- 1) na wniosek wnioskującego państwa członkowskiego, poszukują określonego dobra kultury, które zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium, ustalając tożsamość posiadacza lub dzierżyciela. Wniosek musi zawierać wszystkie informacje niezbędne dla ułatwienia tego poszukiwania, w szczególności w odniesieniu do rzeczywistego lub domniemanego położenia tego dobra;
- 2) powiadamiają zainteresowane państwa członkowskie o znalezieniu dobra kultury na swoim terytorium oraz o tym, czy istnieją uzasadnione podstawy, aby uważać, że zostało ono niezgodnie z prawem wyprowadzone z terytorium innego państwa członkowskiego;

- 3) umożliwiają sprawdzanie właściwym organom wnioskującego państwa członkowskiego, czy dany przedmiot jest dobrem kultury, pod warunkiem że kontrola jest dokonywana w ciągu sześciu miesięcy od powiadomienia określonego w pkt 2. Jeżeli weryfikacja ta nie zostanie przeprowadzona w tym terminie, pkt 4 i 5 nie mają zastosowania;
- 4) podejmują wszelkie niezbędne środki, we współpracy z zainteresowanym państwem członkowskim, w celu fizycznego zachowania dobra kultury;
- 5) zapobiegają, podejmując niezbędne środki tymczasowe, wszelkim działaniom mającym na celu uniemożliwienie procedury zwrotu;
- 6) działają jako pośrednik między posiadaczem lub dzierżycielem a wnioskującym państwem członkowskim w odniesieniu do zwrotu. W tym celu właściwe organy państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, mogą, z zastrzeżeniem art. 6, ułatwić przeprowadzenie postępowania arbitrażowego zgodnie z ustawodawstwem krajowym państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, pod warunkiem że wnioskujące państwo członkowskie i posiadacz lub użytkownik wyrażają swoją formalną zgodę.

W celu zapewnienia współpracy i prowadzenia wzajemnych konsultacji centralne organy państw członkowskich wykorzystują moduł systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (zwany dalej „systemem IMI”) ustanowiony rozporządzeniem (UE) nr 1024/2012, specjalnie dostosowany do dóbr kultury. Mogą także wykorzystywać system IMI do rozpowszechniania odpowiednich, istotnych dla danej sprawy informacji dotyczących dóbr kultury, które zostały skradzione lub wyprowadzone niezgodnie z prawem z ich terytoriów. Państwa członkowskie decydują o wykorzystaniu systemu IMI przez inne właściwe organy do celów niniejszej dyrektywy.

Artykuł 6

Wnioskujące państwo członkowskie może wnieść przed właściwym sądem w państwie członkowskim, do którego wniosek jest kierowany, roszczenie przeciwko posiadaczowi lub, w przypadku jego braku, przeciwko dzierżycielowi, o zwrot dobra kultury, które zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium.

Postępowanie może zostać wszczęte jedynie w przypadku, gdy do wniosku o jego wszczęcie dołączono:

- a) dokument opisujący przedmiot roszczenia i stwierdzający, że jest on dobrem kultury;
- b) oświadczenie właściwych organów wnioskującego państwa członkowskiego, że dobro kultury zostało wyprowadzone niezgodnie z prawem z jego terytorium.

Artykuł 7

W celu zabezpieczenia zwrotu danego przedmiotu, właściwy organ centralny wnioskującego państwa członkowskiego bezzwłocznie informuje właściwy organ centralny państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, że wniesiono roszczenie.

Właściwy organ centralny państwa członkowskiego, do którego wniosek jest kierowany, niezwłocznie informuje organy centralne innych państw członkowskich.

Wymiany informacji dokonuje się z wykorzystaniem systemu IMI zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych i prywatności, bez uszczerbku dla możliwości wykorzystania przez właściwe organy centralne poza systemem IMI innych, dodatkowych środków przekazywania informacji.

Artykuł 8

1. Państwa członkowskie określają w swoim ustawodawstwie, że roszczenie o zwrot przewidziane w niniejszej dyrektywie nie może zostać wniesione po upływie trzech lat od chwili, kiedy właściwy organ centralny wnioskującego państwa członkowskiego uzyskał informacje o miejscu, w którym znajduje się dobro kultury oraz o tożsamości jego posiadacza lub dzierżyciela.

Takie roszczenie o zwrot nie może w żadnym przypadku zostać wniesione po upływie 30 lat od wyprowadzenia dobra kultury niezgodnie z prawem z terytorium wnioskującego państwa członkowskiego.

Jednakże w przypadku przedmiotów stanowiących część zbiorów publicznych zdefiniowanych w art. 2 pkt 8 oraz przedmiotów znajdujących się w zasobach instytucji kościelnych lub innych instytucji religijnych w państwach członkowskich, w których są one objęte szczególnymi rozwiązaniami ochronnymi na mocy prawa krajowego, roszczenie o zwrot nie może zostać wniesione po upływie 75 lat, z wyjątkiem państw członkowskich, gdzie wniesienie takiego roszczenia nie jest ograniczone w czasie lub w przypadku umów dwustronnych między państwami członkowskimi przewidujących termin dłuższy niż 75 lat.

2. Roszczenie o zwrot jest niedopuszczalne, jeżeli wyprowadzenie dobra kultury z terytorium wnioskującego państwa członkowskiego nie jest już niezgodne z prawem w chwili wniesienia roszczenia.

Artykuł 9

O ile art. 8 i 14 nie stanowią inaczej, właściwy sąd nakazuje zwrot dobra kultury, jeżeli stwierdzi, że jest to dobro kultury w rozumieniu art. 2 pkt 1 wyprowadzone niezgodnie z prawem z terytorium danego państwa.

Artykuł 10

Jeżeli nakazano zwrot dobra kultury, właściwy sąd w państwie członkowskim, do którego wniosek jest kierowany, przyznaje posiadaczowi odpowiednie odszkodowanie, stosownie do okoliczności danej sprawy, pod warunkiem że posiadacz dowiedzie, iż wykazał należyłą ostrożność i staranność przy nabyciu tego dobra kultury.

Aby stwierdzić, czy posiadacz wykazał należyłą ostrożność i staranność, należy uwzględnić wszystkie okoliczności nabycia, w szczególności dokumentację dotyczącą pochodzenia danego dobra, pozwolenia na wywóz wymagane zgodnie z przepisami wnioskującego państwa członkowskiego, rodzaj uczestniczących stron, zapłaconą cenę, fakt, czy posiadacz sprawdził dostępny rejestr skradzionych dóbr kultury i wszystkie odpowiednie informacje i dokumenty, które posiadacz mógł w rozsądny sposób uzyskać, oraz wszelkie inne działania, które byłyby uzasadnione w tych okolicznościach.

W przypadku darowizny lub spadku sytuacja posiadacza nie może być korzystniejsza niż sytuacja osoby, od której nabył on przedmiot w ten sposób.

Wnioskujące państwo członkowskie wypłaca takie odszkodowanie przy zwrocie przedmiotu.

Artykuł 11

Wydatki poniesione na wykonanie orzeczenia nakazującego zwrot dobra kultury są pokrywane przez wnioskujące państwo członkowskie. To samo stosuje się do kosztów związanych ze środkami określonymi w art. 5 pkt 4.

Artykuł 12

Wypłata odpowiedniego odszkodowania oraz pokrycie wydatków, o których mowa odpowiednio w art. 10 i 11, nie narusza prawa wnioskującego państwa członkowskiego do podjęcia działań w celu odzyskania tych kwot od osób odpowiedzialnych za niezgodne z prawem wyprowadzenie dobra kultury z jego terytorium.

Artykuł 13

Własność dobra kultury po zwrocie jest regulowana przez prawodawstwo wnioskującego państwa członkowskiego.

Artykuł 14

Niniejszą dyrektywę stosuje się jedynie do dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, począwszy od dnia 1 stycznia 1993 r.

Artykuł 15

1. Każde państwo członkowskie może stosować rozwiązania przewidziane w niniejszej dyrektywie w celu zwrotu dóbr kultury innych niż określone w art. 2 pkt 1.
2. Każde państwo członkowskie może stosować rozwiązania przewidziane w niniejszej dyrektywie do wniosków o zwrot dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium innych państw członkowskich przed dniem 1 stycznia 1993 r.

Artykuł 16

Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla postępowań cywilnych lub karnych, które mogą być wszczęte przez wnioskujące państwo członkowskie lub właściciela skradzionego dobra kultury zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich.

Artykuł 17

1. Państwa członkowskie przekazują Komisji do dnia 18 grudnia 2015 r., a następnie co pięć lat, sprawozdania dotyczące wykonania niniejszej dyrektywy.
2. Co pięć lat Komisja przekazuje Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie oceniające stosowanie i skuteczność niniejszej dyrektywy. Sprawozdanie to w razie konieczności jest przedkładane wraz z odpowiednimi wnioskami.

Artykuł 18

W załączniku do rozporządzenia (UE) nr 1024/2012 dodaje się punkt w brzmieniu:

- „8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/60/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie zwrotu dóbr kultury wyprowadzonych niezgodnie z prawem z terytorium państwa członkowskiego, zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 (*): Art. 5 i 7.

(*) Dz.U. L 159 z 28.5.2014, s 1.”

Artykuł 19

1. Do dnia 18 grudnia 2015 r. państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania art. 2 pkt 1, art. 5 akapit pierwszy pkt 3, art. 5 akapit drugi, art. 7 akapit trzeci, art. 8 ust. 1, art. 10 akapit pierwszy i drugi i art. 17 ust. 1 niniejszej dyrektywy.

Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektyw uchylonych niniejszą dyrektywą traktuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 20

Dyrektywa 93/7/WE, zmieniona dyrektywami wymienionymi w załączniku I część A, traci moc dnia 19 grudnia 2015 r., bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminów transpozycji do prawa krajowego dyrektyw określonych w załączniku I część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku II.

Artykuł 21

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Art. 2 pkt 2–8, art. 3 i 4, art. 5 akapit pierwszy pkt 1, 2 i 4–6, art. 6, art. 7 akapit pierwszy i drugi, art. 8 ust. 2, art. 9, art. 10 akapit trzeci i czwarty oraz art. 11–16 stosuje się od dnia 19 grudnia 2015 r.

Artykuł 22

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 maja 2014 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

M. SCHULZ

Przewodniczący

W imieniu Rady

D. KOURKOULAS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

CZĘŚĆ A

**Uchylona dyrektywa i wykaz jej kolejnych zmian
(o których mowa w art. 20)**

Dyrektywa Rady 93/7/EWG	(Dz.U. L 74 z 27.3.1993, s. 74)
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 96/100/WE	(Dz.U. L 60 z 1.3.1997, s. 59)
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/38/WE	(Dz.U. L 187 z 10.7.2001, s. 43)

CZĘŚĆ B

**Terminy transpozycji do prawa krajowego
(o których mowa w art. 20)**

Dyrektywa	Termin transpozycji
93/7/EWG	15.12.1993 (15.3.1994 dla Belgii, Niemiec i Niderlandów)
96/100/WE	1.9.1997
2001/38/WE	31.12.2001

ZAŁĄCZNIK II

Tabela korelacji

Dyrektywa 93/7/EWG	Niniejsza dyrektywa
—	art. 1
art. 1 pkt 1 tiret pierwsze	art. 2 pkt 1
art. 1 pkt 1 tiret drugie część wprowadzająca	—
art. 1 pkt 1 tiret drugie podtiret pierwsze zdanie pierwsze	—
art. 1 pkt 1 tiret drugie podtiret pierwsze akapit drugi	art. 2 pkt 8
art. 1 pkt 1 tiret drugie zdanie drugie	—
art. 1 pkt 2 tiret pierwsze	art. 2 pkt 2 lit. a)
art. 1 pkt 2 tiret drugie	art. 2 pkt 2 lit. b)
art. 1 pkt 3–7	art. 2 pkt 3–7
art. 2	art. 3
art. 3	art. 4
art. 4 część wprowadzająca	art. 5 akapit pierwszy część wprowadzająca
art. 4 pkt 1 i 2	art. 5 akapit pierwszy pkt 1 i 2
art. 4 pkt 3	art. 5 akapit pierwszy pkt 3
art. 4 pkt 4–6	art. 5 akapit pierwszy pkt 4–6
—	art. 5 akapit drugi
art. 5 akapit pierwszy	art. 6 akapit pierwszy
art. 5 akapit drugi tiret pierwsze	art. 6 akapit drugi lit. a)
art. 5 akapit drugi tiret drugie	art. 6 akapit drugi lit. b)
art. 6 akapit pierwszy	art. 7 akapit pierwszy
art. 6 akapit drugi	art. 7 akapit drugi
—	art. 7 akapit trzeci
art. 7 ust. 1 i 2	art. 8 ust. 1 i 2
art. 8	art. 9
art. 9 akapit pierwszy	art. 10 akapit pierwszy
art. 9 akapit drugi	—
—	art. 10 akapit drugi
art. 9 akapit trzeci i czwarty	art. 10 akapit trzeci i czwarty
art. 10 do 15	art. 11 do 16
art. 16 ust. 1 i 2	art. 17 ust. 1 i 2
art. 16 ust. 3	—
art. 16 ust. 4	—
art. 17	—
—	art. 18
art. 18	art. 19
—	art. 20
—	art. 21

Dyrektywa 93/7/EWG	Niniejsza dyrektywa
art. 19	art. 22
załącznik	—
—	załącznik I
—	załącznik II